

ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

2018 ԹՎԱԿԱՆԻՆ ՀՀ ՍՅՈՒՆԻՔԻ ՄԱՐԶՊԵՏԱՐԱՆԻ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՎԱՐՉՈՒԹՅԱՆ ԿԱՏԱՐԱԾ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

Կրթության բնագավառ

2018 թվականի ընթացքում համակարգված աշխատանք է կատարվել մարզի տարածքում գործող պետական կրթական հաստատությունների գործունեության բարելավման, կառավարման արդյունավետության բարձրացման, պետական ուսումնական ծրագրերի իրականացման և կրթության որակի բարելավման ուղղությամբ:

2018 թվականից շարունակվել են դպրոցների և նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների վերանորոգման, տեխնիկական վերազինման, գույքի թարմացման, ուսուցիչների և դաստիարակների մասնագիտական կարողությունների բարձրացման, նախադպրոցական և մասնագիտական կրթության զարգացմանն ուղղված միջոցառումների իրականացումը: Ատեստավորման աշխատանքները պատշաճ մակարդակով կազմակերպելու և անցկացնելու նպատակով ՀՀ կրթության և գիտության նախարարության Կրթության ազգային ինստիտուտի Կապանի և Գորիսի մասնաճյուղերում անցկացվել են հանրակրթական ուսումնական հաստատությունների ատեստավորման ենթակա ուսուցիչների նախաատեստավորման վերապատրաստման դասընթացները:

Հայաստանի շախմատի ֆեդերացիայի և շախմատի ակադեմիայի հետ համատեղ 2018 թվականի հուլիսի 10-ից 20-ը անց են կացվել վերապատրաստման և որակավորման դասընթացներ շախմատ դասավանդող ուսուցիչների համար:

Հետևողական աշխատանքներ են իրականացվել, որպեսզի դպրոցները սահմանված կարգով և ժամկետներում իրենց պաշտոնական կայքերում տեղադրեն եռամսյակային ֆինանսական հաշվետվությունները, նախահաշիվները և դպրոցի ներքին գնահատումը:

Համաձայն ՀՀ կրթության և գիտության նախարարի 2010թ նոյեմբերի 24-ի N 1640-Ն հրամանի՝ հաշվառվել է մարզպետարանի համակարգի դպրոցների աշակերտների շարժն ըստ եռամսյակների:

Պետական ոչ առևտրային կազմակերպությունների կոլեգիալ կառավարման մարմինների՝ խորհուրդների անվանական կազմերում կատարվել է 30 փոփոխություն:

2017-2018 ուստարվա շրջանավարտներին տրվել են 1290 սովորական նմուշի հիմնական կրթության և 82 գերազանցության նմուշի վկայականներ, 385 սովորական և 2 գերազանցության նմուշի ատեստատներ:

Մարզում գործում է 117 հանրակրթական ուսումնական հաստատություն, որից 111-ը՝ մարզային ենթակայության, 6-ը՝ ՀՀ կրթության և գիտության նախարարության:

Դպրոցական տարիքի 16931 աշակերտներ ընդգրկվել են մարզի ուսումնական հաստատություններում: Մարզային ենթակայության 111 հանրակրթական ուսումնական հաստատություններում կոմպլեկտավորվել է 1030.25 դասարան՝ 14817 աշակերտով, այդ թվում՝ կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող 339 աշակերտ:

Մարզի հանրակրթական ուսումնական հաստատությունների 18 աշակերտ 2018 թվականին ստացել է տնային ուսուցում:

Մարզում հաշվառված նախադպրոցական տարիքի 6479 երեխայից 4451-ը ընդգրկվել է մարզի թվով 42 նախադպրոցական ուսումնական հաստատություններում (համայնքների խոշորացումից հետո Սիսիան համայնքի գյուղական բնակավայրերում գործող նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունները միավորվել են քաղաքային նախադպրոցական հաստատություններին և գործում են որպես դրանց կից խմբեր), իսկ 139-ը՝ թվով 15 այլընտրանքային նախակրթարաններում:

Մարզի բոլոր դպրոցներն ապահովված են ինտերնետային կապով, համակարգիչների թիվը կազմում է 1368: Մեկ դպրոցում միջին հաշվով կա 11 համակարգիչ, իսկ յուրաքանչյուր 100 երեխային բաժին է ընկնում միջինը 12 համակարգիչ:

23 դպրոցում գործում են ռոբոտաշինության լաբորատորիաներ:

Մարզի բոլոր դպրոցներն ընդգրկված են Հայաստանի կրթական /ՀԴԻՑ/ և Dasaran.am միջդպրոցական ինտերակտիվ ցանցերում:

2018թ առարկայական օլիմպիադաների մարզային փուլին մասնակցել է 600 աշակերտ, որոնցից 107-ը՝ նաև հանրապետական փուլին: Հանրապետական փուլի

մասնակից աշակերտներից 46-ը գրավել է մրցանակային տեղ: Մարզային փուլի առաջինից երրորդ տեղեր զբաղեցրած աշակերտները Սյունիքի մարզպետի կողմից պարգևատրվել են դիպլոմներով:

2017-2018 ուսումնական տարում միջնակարգ կրթության շրջանավարտների թիվը կազմել է 607 աշակերտ, որոնցից 365-ը կամ 60%-ը ներկայացրել է միասնական քննության հայտ:

2018թ. «Գերազանցության մեդալի» հավակնորդ 18 աշակերտից 8-ը կարողացել է հաջողությամբ հաղթահարել քննական շեմը և արժանանալ Գերազանցության մեդալի:

2018 թվականի բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների առկա ուսուցման ընդունելության քննությունների նպատակային տեղերի մրցույթին մասնակցելու համար ուղեգիր է տրվել մարզի յոթ շրջանավարտի:

Կազմակերպվել են «Տարվա լավագույն տնօրեն», «Տարվա լավագույն ուսուցիչ», «Տարվա լավագույն զինղեկ և լավագույն քաղաքաշտպանության շտաբի պետ» և «Տարվա լավագույն դաստիարակ» մրցույթները: Կազմակերպվել և համակարգվել են նախազորակոչային և զորակոչային տարիքի երիտասարդության 2018թ. հանրապետական ռազմամարզական խաղերի դպրոցական, ՀՀ դպրոցականների 1-6-րդ դասարանների աշակերտների շրջանում անցկացվող «Աժ գավաթի խաղարկության» մարզային, ՀՀ անկախության 28-րդ տարեդարձին նվիրված դպրոցականների հանրապետական 28-րդ մարզական խաղերի, ինչպես նաև դպրոցականների շախմատի հանրապետական 12-րդ օլիմպիադայի տարածքային փուլերը:

«Կորյուն» ռազմամարզական խաղերին Գորայքի դպրոցի թիմը հանրապետական փուլում գրավեց 4-րդ տեղը:

«Անտարես» հրատարակչությունը ՀՀ կրթության և գիտության նախարարության հետ համատեղ կազմակերպել է հանրակրթական դպրոցների 6-րդ դասարանցիների համար «Ընթերցման հանրապետական օլիմպիադա-2018» միջոցառումը: Մարզային փուլին մասնակցել են 74 աշակերտ, հաղթող ճանաչված չորս աշակերտ մասնացել է հանրապետական փուլին:

Մարզի դպրոցներում անցկացվեց ասմուկի հանրապետական մանկապատանեկան հորեյանական 11-րդ մրցույթ-փառատոն. յոթ աշակերտ մասնակցեցին փառատոնի հանրապետական փուլին:

«Մաքուր Հայաստան» ծրագրի շրջանակներում ՀՀ Սյունիքի մարզպետարանը հանրակրթական դպրոցների 7-12-րդ դասարանների աշակերտների շրջանում անց է կացրել շարադրության մրցույթ:

Մարզպետարանի աջակցությամբ Կրթության ազգային ինստիտուտի Կապանի և Գորիսի մասնաճյուղերում իրականացվել են մարզի հանրակրթական ուսումնական հաստատությունների տնօրենների, ուսուցիչների, դասվարների, ՆՈՒՀ-երի տնօրենների և դաստիարակների վերապատրաստման դասընթացներ: Վերապատրաստվել են 1120 մանկավարժ:

Մարզպետարանի մշակած ծրագրի հիման վրա ֆրանսերեն ուսումնասիրող հանրակրթական ուսումնական հաստատություններում կազմակերպվել են Ֆրանկոֆոնիայի միջազգային օրվան նվիրված միջոցառումներ:

Մարզի հանրակրթական ուսումնական հաստատություններին հատկացվել է 28 անուն 25063 կտոր անվճար և 37 անուն 25811 կտոր վճարովի, 8 անուն 7215 կտոր օժանդակ գրականություն/հուլիսի 6-ի դրությամբ 14 անուն 10622 կտոր անվճար և 20 անուն 17623 կտոր վճարովի, մեկ անուն 800 կտոր օժանդակ գրականություն/:

Վարձավճարների հավաքագրման գործում Սյունիքի մարզն ապահովել է ամենաբարձր ցուցանիշը` 100%:

Հանգստի ճամբարներ են մեկնել 195 աշակերտ` 3 հերթափոխով, հիմնականում սոցիալապես անապահով և զոհված կամ վիրավոր ազատամարտիկների երեխաներ: «Կայուն դպրոցական սնունդ» ծրագրի շրջանակներում մարզի թվով 48 դպրոցում` տարրական դասարանների աշակերտներին տրամադրվել է տաք, մնացածներում` չոր սնունդ: 2018 թվականին շարունակվել է «Տաք սնունդ» ծրագիրն իրականացնող 33 դպրոցի խոհարարներին, որոնց տարրական դասարանների աշակերտների թիվը քիչ է 100-ից, «Սյունիքի զարգացման և ներդրման հիմնադրամի» կողմից 20 հազարական ամենամսյա ֆինանսական աջակցություն/ծրագրի իրականացումը սկսվել է 2017 թվականի ապրիլի 1-ից/:

Բավականին լուրջ հիմնախնդիր է դարձել մարզի սահմանամերձ, լեռնային սակավաթիվ բնակչությամբ համայնքներում գյուղական դպրոցների պահպանության խնդիրը: Աշակերտներ չլինելու պատճառով ՀՀ կառավարության 2018 թվականի նոյեմբերի 8-ի N 1247-Ն որոշմամբ «Հայաստանի Հանրապետության Սյունիքի մարզի Տաշտունի հիմնական դպրոց» պետական ոչ առևտրային կազմակերպությունը միացման ձևով վերակազմակերպվեց` միանալով «Հայաստանի Հանրապետության

Սյունիքի մարզի Լիճքի միջնակարգ դպրոց» պետական ոչ առևտրային կազմակերպությանը:

Առկա ժողովրդագրական միտումների պահպանման դեպքում դպրոցների փակման վտանգը կարող է սպառնալ նաև այլ սահմանամերձ և բարձր լեռնային բնակավայրերի՝ ուղղակիորեն լուրջ խնդիրներ ստեղծելով գյուղապահպանության հարցում:

Մշակույթի, սպորտի և երիտասարդության հարցերի բնագավառ

Մարզում գործում է երկու դրամատիկական թատրոն, 11 թանգարան, 65 գրադարան, 15 երաժշտական, արվեստի և գեղարվեստի դպրոցներ, 7 մշակութային կենտրոն, 60 մշակույթի տուն և ակումբ, 10 մարզադպրոց և այլ մարզական կառույցներ ու մշակութային օջախներ, որոնց հետ համատեղ կազմակերպվել և անցկացվել են փառատոններ, մշակութային միջոցառումներ, հոբբեյաններ, ցուցահանդեսներ, գիտաժողովներ, գրքի շնորհանդեսներ, մշակույթի ոլորտի երախտավորների հետ հանդիպումներ, տարվա հիշարժան օրերին նվիրված միջոցառումներ ու հավաքներ:

Տարվա մշակութային իրադարձությունն էր Գորիս քաղաքը 2018 թվականի ԱՊՀ մշակութային մայրաքաղաք ճանաչումը, որի արդյունքում իրականացվեցին բազմաթիվ միջոցառումներ, փառատոններ, ցուցահանդեսներ, համերգային ծրագրեր:

2018թ. մարզի ութ համայնքներում նշվել է Մայիսյան հերոսամարտերի 100-ամյակը, կազմակերպվել են տարաբնույթ միջոցառումներ, համերգային ծրագրեր, ուխտագնացություններ:

Մարզն իր տաղավարով և համապատասխան ցուցադրություններով մասնակցել է Երևանում կայացած Ֆրանկոֆոն պետությունների և կառավարությունների ղեկավարների 17-րդ գագաթնաժողովի շրջանակներում կազմակերպված միջոցառումներին:

Ուսանողների մասնակցությամբ երիտասարդության միջազգային օրվան նվիրված կազմակերպվել է «Երիտասարդները համայնքի զարգացման շարժիչ ուժ» խորագիրը կրող միջոցառումը:

Մարզի համայնքներում կազմակերպվել է «Ուսանողական ամառ» միջոցառումը:

Հայ առաքելական եկեղեցու Սյունյաց թեմի եկեղեցիներում նշվել են Տաղավար տոները, եկեղեցական ծիսակարգերին հաջորդել են զարգվածային տոնախմբություններ ու մշակութային միջոցառումներ:

«Թումանյանական հեքիաթի օր» տիկնիկային թատրոնների 13-րդ միջազգային փառատոնի շրջանակներում կազմակերպվել են տիկնիկային ներկայացումներ: Մարզում գործող երկու թատրոնները հյուրախաղերով հանդես են եկել համայնքներում, Երևանում, տարբեր մարզերում: Կապանի Ալ.Շիրվանզադեի անվան դրամատիկական թատրոնը մասնակցել է Բելառուսիայում կայացած միջազգային թատերական փառատոնին և ստացել հատուկ մրցանակ: Կապանի արվեստի մանկական դպրոցի թատերարվեստի խմբի սաները մասնակցել են Բաթումի քաղաքում կայացած թատերարվեստի միջազգային փառատոնին և արժանացել առաջին մրցանակի:

Տարվա ընթացքում համայնքներում կազմակերպվել են ազգային, պետական տոներին նվիրված միջոցառումներ, հոբելյաններ, տարելիցներ, փառատոններ, ցուցահանդեսներ, տոնախմբություններ, գիտաժողովներ, համերգային և թատերական ծրագրեր, սպորտային մրցումներ, հուշամրցաշարեր, առաջնություններ:

Մարզում գործող 15 երաժշտական, արվեստի և գեղարվեստի դպրոցներում շարունակվել են երեխաների գեղարվեստական կրթության բարձրացման ուղղությամբ արդյունավետ աշխատանքները, ինչպես նաև երաժշտական գործիքներով համալրման գործընթացը: Կազմակերպվել են 2018 թվականի «Մշակութային կրթության աջակցություն» հիմնադրամի Սյունիքի մարզային ծրագրով նախատեսված միջոցառումները: Կազմակերպվել են համերգ-հանդիպումներ և փոխայցելություններ՝ համայնքներում, Երևանի Ալ. Սպենդիարյանի անվան երաժշտական դպրոցը համերգային ծրագրով հանդես է եկել Կապանում:

2018 թվականին նշվել են հուշարձանների և տեսարժան վայրերի միջազգային օրը՝ «Ժառանգություն սերունդների համար» խորագրով, ամենամյա եվրոպական

Ժառանգության օրը՝ «Մշակութային ժառանգության եվրոպական տարի. կիսվելու արվեստը», ինչպես նաև գրադարանավարի օրը, թանգարանների միջազգային օրը:

Անց են կացվել մարզային միջոցառումներ՝ «Անպարտ հայ զինվոր», «Սյունիք-Արցախ մշակութային օրեր», «Մայրության և գեղեցկության տոն», «Սյունիքյան մշակութային շրջագայություն»:

Մանկապատանեկան մարզադպրոցներում գործող շուրջ 16 մարզաձևերի 158 խմբակներում ընդգրկված են ավելի քան 1882 երեխաներ:

2018 թվականի ընթացքում մարզի համայնքներում պատշաճ մակարդակով անց են կացվել սպորտային սպորտային մրցույթներ, զանգվածային մարզական միջոցառումներ, ՀՀ Նախագահի մրցանակի համար «Լավագույն մարզական նախադպրոցական հաստատություն» մրցույթի համայնքային և մարզային փուլերը: ՀՀ Նախագահի մրցանակի համար «Լավագույն մարզական նախադպրոցական հաստատություն» մրցույթի եզրափակիչ՝ հանրապետական փուլում մարզը ներկայացնող Գորիսի թիվ 2 ՆՈՒՀ-ը հաղթող է ճանաչվել:

Անց են կացվել «ՀՀ մարզերի, Երևան քաղաքի և Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության հանրակրթական դպրոցների 1-3 և 4-7 դասարանների աշակերտների միջև սպորտլանդիա» մարզական միջոցառման համայնքային և մարզային փուլերը: Դպրոցականների հանրապետական 27-րդ մարզական խաղերի եզրափակիչ փուլում Կապանի աթլետիկայի մասնագիտացված մանկապատանեկան դպրոցի թիմը գրավել է 1-ին տեղը:

«Լավագույն մարզական ընտանիք» մրցույթի հանրապետական փուլի թիմային պայքարում 10 ընտանիքների ներկայացուցիչներից բաղկացած Սյունիքի մարզի թիմը 5-րդ տեղում էր, անհատական մրցումներում մեկ ընտանիք առաջին տեղում, մեկ ընտանիք՝ երկրորդ տեղում:

Կազմակերպվել է «Նախագորակոչային և գորակոչային տարիքի պատանիների հանրապետական ռազմամարզական խաղեր» մրցույթը, «Հաշմանդամություն ունեցող լավագույն մարզիկ» հանրապետական մրցույթին մարզի թիմը հանդես է եկել շաշկի, շախմատ, դարթս, սեղանի թենիս մարզաձևերում:

Երևանում կայացած վոլեյբոլի պատանիների առաջնությունում «Սիսիանի մանկապատանեկան մարզադպրոց» ՊՈԱԿ-ի վոլեյբոլի թիմը գրավել է 1-ին տեղը:

Կապանի աթլետիկայի մանկապատանեկան մարզադպրոցի մարզիկների հաջողությունները: 2018 թ. Կապանի աթլետները մասնակցել են 9 հանրապետական

և 10 միջազգային մրցումների՝ վերադարձել են մրցանակային տեղեր գրաված:

Մարզային միջոցառումները կազմակերպվել են «Պետական աջակցություն մշակութային միջոցառումների իրականացմանը» ծրագրով մարզպետարանին հատկացված 6,5 մլն. դրամ միջոցներով, «Սյունիքի մարզի զարգացման և ներդրման» հիմնադրամի և այլ դոնոր կազմակերպությունների օժանդակությամբ: Ընդանուր առմամբ ոլորտում պետական միջոցներով իրականացվել է ավելի քան 442.0 մլն.դրամի շինարարական վերանորոգման աշխատանքներ: